

Újrafogalmazott ludovikás identitás

A Nemzeti Közszerolálati Egyetem (NKE) a nagy európai intézmények mintájára diplomáciai akadémiát indít. Emellett a kormányzás és vezetés mesterképzési szakon a magyar államszervezet majdani irányítóit képzik majd. E programokról beszélgettünk az egyetem rektorával.

- A médiajog és a szólásszabadság a kutatási területe, s a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen jelenleg is tanít. Immár közel másfél éve az NKE rektora; ezen a poszton mik jelentik a legnagyobb kihívást a korábbi feladataihoz képest?

– Röviden: mindent csinálnom kell, amit oktatóként eddig nem kellett, és szinte semmit, amit korábban igen. A rektor feladata egy 1200 fős „vállalat” vezetése, benne számos egymás mellett élő – és egymástól nem jelentéktelen mértékben különböző – szervezeti kultúrával s nagyjából 7000 hallgatóval. Minden nap kihívásokkal teli, de ez nem túl nagy ár azért a szép építkezőmunkáért, amelyet itt a munkatársaimmal és az egyetemi közösség egészével együtt végezhetek. Ugyanakkor figyelmeztetni kell magamat és közvetlen munkatársaimat is arra, hogy ne veszítsük el a fókusz: az ezernyi napi ügy mellett nem szabad elfelejtenünk, hogy mi az igazán fontos dolgunk, és mit kell tennünk ennek az intézménynek az előrejutásáért. Henry Kissinger azt írja valahol: a kormányzatban az államtitkári szint felett a napi ügyek szorításában már nincs idő és lehetőség gondolkodni; nos, ez a veszély ránk is leselkedik, ezért tenni kell ellene.

– Az NKE kiemelt állami támogatása, valamint az oktatási bázis és az állami elitképzés létrehozása korábban okozott némi feszültséget az intézmény és a többi egyetem között. Mostanra normalizálódott a felsőoktatás más szereplőivel való kapcsolat?

– A képzések sajátosságaiból adódóan nem könnyű az egyes intézmények finanszírozási helyzetének az összehasonlítása. Mi a rendelkezésünkre álló forrásokkal nagy felelősséggel, a ránk bízott sok-sok egyedi feladatnak megfelelően és az egész társadalom javára, a többi felsőoktatási intézménnyel partnerségben igyekszünk élni. Az infrastrukturális helyzetünk valóban kiemelkedő; ha úgy tetszik, mi vagyunk a haszonélvezői annak, hogy a Ludovika Akadémia Pollack-féle épületét a kormányzat megmentette, s az Orczy-kertben nagyszabású egyetem-, egyúttal városfejlesztést hajtott végre. A felsőoktatás más szereplőivel való viszonyunk kiegyensúlyozott, kollegiális, sőt baráti. Ebben a világban mindenki ismer mindenkit, és a jó emberi viszonyok ápolása az intézmények közötti harmonikus kapcsolatokat is könnyebben kialakíthatóvá teszi.

– Nemsokára elindul a Nemzeti Közszerolálati Egyetem Diplomáciai Akadémiája. A külgaZdasági szakterület oktatása kiemelt szerepet kap majd ennek keretében?

– Ez a program eleve csak a KülgaZdasági és Külügyminisztériummal (KKM) közösen valósulhat meg. Szorosan együtt dolgozunk a tárcával, hiszen az utánpótlásbázisát kell képeznünk. Ez is egyike sajátos feladatainknak, ugyanakkor a magyar felsőoktatás régi adóssága is. Mintaként a nagy európai diplomáciai akadémiák lebegnek a szemünk előtt, elsősorban a bécsi. Bízom benne, hogy ha jól végezzük a munkánkat és elindul a képzés, a magyar államérdekről felelősen gondolkodó, a világban könnyen eligazodó, jól képzett fiatalokat tudunk majd átadni a KKM-nek.

– Ez év szeptemberétől az állami vezetők utánpótlásának a biztosítása érdekében mesterképzést is indítanak. Ez miben lesz speciális?

– A kormányzás és vezetés mesterképzési szak elindításával olyan jellegű vezetőképzőt szeretnénk működtetni, amely nem a jelenlegi állami irányítókat és vezető beosztást betöltő közszolgákat képezi tovább, hanem a magyar államszervezet majdani irányítóit, a legtehetségesebb és elhivatott fiatalokat bocsátja útjukra. Az államtudományi oktatás jelentős része az alkotmányjog, a közigazgatási jog és

hasonló területek köré szerveződik, de van egy markáns eltérés: aki államtudományt hallgat, az a mindenkor magyar állam mibenlétéről, szerkezetéről, működéséről gondolkodik. Aki az államtudományban mélyül el, képessé válik arra, hogy az állam működésében érdemi szerepet vállaljon. De ez a képesség arra is alkalmassá teszi majd, hogy a privát szférában vagy akár nemzetközi területen boldoguljon. Az állam a mi felfogásunkban pedig nem egy mitikus szörny, potenciális elnyomó, de nem is a gondoskodó gyám, hanem a magyar nemzet tagjai együttélésének szükséges és hasznos kerete, amelyet közösen kell megtöltenünk tartalommal. Érték, amely folyamatos gondoskodást, továbbépítést, újragondolást, megerősítést igényel.

– Útjára indították a Tisza Istvánprogramot is. Mit takar a projekt, hogy állnak a megvalósításával?

– A programot 2019 elején, az egy évszázada mártírhalált halt miniszterelnökre emlékezve indítottuk el. Egyébként kevesen tudják róla, hogy tudományos tevékenységet is végzett és államtudományi diplomát szerzett. Ezen fejlesztési projekttel szeretnénk új szintre emelni az egyetemet, mind a tudományos kutatások, mind a képzések tekintetében. A program első szakaszát 2021 végéig tervezzük lezárni. A magunk mögött hagyott év rengeteg előkészítő munkával telt és biztató fejleményeket hozott, amelyeknek 2020-ban már látható eredményeket kell produkálniuk.

– A múlt év februárjában az Eötvös József Kutatóközpont is megkezdte működését. Milyen kutatásokat végeznek a kollégái, vannak-e már említésre méltó tudományos eredmények?

– Az Eötvös József Kutatóközpont egy kutatóintézeteket összefogó szervezeti keret. A névadó megválasztása itt is jelzésértékű: Eötvös műve, A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az államra európai szinten is az államtudományi gondolkodás alapműve volt az 1800-as évek derekán. Olyan kutatásokat végzünk ezekben az intézetekben, amelyek stratégiai fontosságúak a magyar állam identitására, jövőképre, jövőbeli feladataira vonatkozóan: Hörcher Ferenc politikaelméleti, Hatos Pál közép-európai, Navracsics Tibor Európa-stratégiai, Török Bernát információs társadalmi kutatóintézetet épít, hogy csak a 2019-ben újonnan alakult egységeket emeljem ki. Bízom benne, hogy 2020-ban már ezen intézmények is egyre inkább megmutatják magukat, első eredményeiket a tudományos és közéleti nyilvánosságnak. Büszkék vagyunk rá, hogy e szakemberek nálunk dolgoznak és részt vesznek a közös építkezésben. Ahogyan teszi azt sok új munkatárs, régi és új egyetemi ember, mint például Martonyi János vagy Pröhle Gergely.

– Milyen infrastrukturális fejlesztések várhatók még a Ludovika Campuson? A józsefvárosi intézmény mennyire vált részévé a kerület mindennapjainak, milyen a kapcsolat a városrész szervezeteivel, az ott élőkkel?

– Vannak még nagyratörő terveink: a katonáinkat be szeretnénk hozni a Ludovika környékére, elvégre valamikor régen az az épület nekik készült. Ehhez egy teljesen új komplexum felépítése szükséges az Orczy-kert szűk vonzáskörzetében. Ebben a projektben együttműködünk Józsefvárossal, amelynek az új vezetése is látja e fejlesztésben a kerület és polgárai számára megnyíló lehetőségeket. Folyamatban van az ún. Szárnyépület felújítása, és kiírás előtt áll a Katasztrófavédelmi Központ épületének a tervezésére irányuló közbeszerzés. Szeretnénk visszakapni a valaha a Ludovikához tartozott azon objektumokat is, amelyeket jelenleg a Természettudományi Múzeum használ; utóbbi intézmény új, modern múzeumi igények szerint tervezett épületet érdemel. Ha ezeken kívül meg tud újulni az egykori vívóterem, azaz a korábbi Bárka Színház, akkor mondhatjuk, hogy csaknem megvagyunk. A munka azonban csak akkor ér véget, ha a Ludovikáról a történelem viharai során elkerült szobrokat, festményeket is vissza tudjuk hozni. Ezek felkutatása és lehetőségeink feltérképezése is zajlik. Ami elpusztult, azt pedig újraalkotjuk, ahogyan 2019 júniusában a Tanácsköztársasággal szembeni Ludovika-felkelés emlékére emelt oszlopot is rekonstruáltuk és felavattuk. Mert az egyetemnek ugyan modernnek és jövőbe tekintőnek kell lennie, de ehhez szilárd alapok szükségesek, továbbá magabiztos

identitás és történelmünk beható ismerete. A sajátos ludovikás identitás XXI. századi újrafogalmazása a legfontosabb feladataink egyike.

– Mit gondol, miért kellene egy érettségiző, tehetséges fiatalnak az NKE-t választania?

– Ha valaki az NKE-t választja, nem értéksemleges döntést hoz. Valamit lát abban, hogy a magyar állam, a magyar társadalom, a magyar közösség szolgálatát végző embereket képeznek ezen a helyen. Ez minden itt végzett számára biztos jövőt és megélhetést kínál. Ez a biztonság azonban önmagában nem feltétlenül elegendő arra, hogy egy adott generáció legjobbjait jelentős arányban az egyetemünkre tudjuk hívni. Nekünk, mint bármely másik magyar univerzitásnak, még jobban, még erőteljesebben kell tudnunk bekapcsolódni a nemzetközi és azon belül elsősorban az európai szellemi vérkeringésbe, hogy a hallgatóink Magyarországon is könnyűszerrel megtalálják azt az európai szemléletet, értékrendet, hagyományt, amelyet mi is őrizni és gazdagítani igyekszünk, s amely egyébként a hagyományos ludovikás szellemiség jellemzője volt. Meg kell mutatnunk a hallgatóinknak, hogy hazánk erős ország, erős európai ország. Ez csak akkor lehetséges, ha a jövőjéről, lehetőségeiről, fejlődéséről velük együtt gondolkodunk, és teszünk is ezért. Ha eredménnyel járunk, akkor mindig sok és kiemelkedő képességű hallgatónk lesz, s akkor elmondhatjuk, hogy a munkánk sikeres volt.